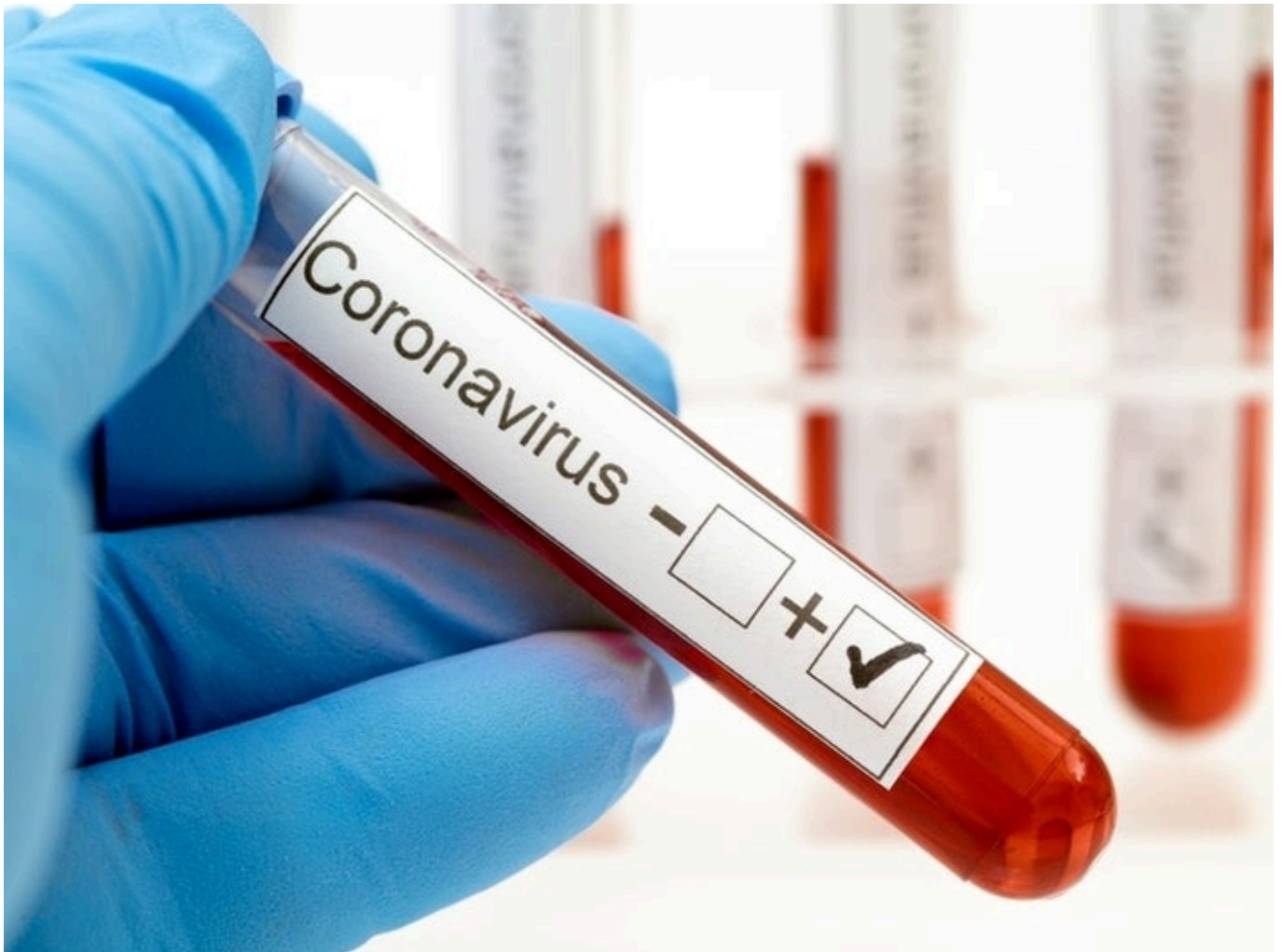

Mnogi ljudi u našoj zajednici su zabrinuti i zbunjeni zbog potencijalnog uticaja koronavirusa i bolesti koju izaziva – poznatu kao COVID-19, na pristup i lečenje bolesnika sa kardiološkim bolestima. Ova stranica ima za cilj da posluži kao mesto na kome se sumiraju specifične informacije o COVID-19 i kardiološkim bolestima.

Izazov u objavljivanju edukativnih informacija specifičnih za koronavirusne bolesti – [sa fokusom na na bolesti srca](#) - jeste taj što mnogo toga o COVID-19 još uvek ne razumemo u potpunosti. Neke od informacija ovde su utemeljene na dosadašnjim dokazima dok su neke i dalje mišljenja eksperata.

1: Šta je koronavirus?

Iako je reč "koronavirus" možda mnogima od nas nova, ovaj medicinski izraz postoji već dugo vremena. U stvari, važno je shvatiti da postoji sedam sojeva koronavirusa koje su istraživači identifikovali tokom godina.

Ovi virusi započinju ciklus inficiranjem životinja, evoluiraju, mutiraju i na kraju se prenose na ljude. Za koronavirus se kaže da su „zoonotični“, što znači da se prenose između životinja i ljudi. Na primer, SARS-CoV je stekao sposobnost prenošenja sa *civet*-mačke na ljude, a MERS-CoV sa kamila na ljude.

Konačno, koronavirus može dodatno mutirati dalje kako bi postao prenosiv sa čoveka na čoveka. Ovi virusi su odgovorni za izazivanje niza bolesti od obične prehlade do MERS-a ("middle-east" – bliskoistočni respiratorni sindrom).

2: Šta je COVID-19?

Najnoviji soj koronavirusa koji je identifikovan od strane Svetske zdravstvene organizacije (SZO) jeste SARS-CoV-2 (teški akutni respiratorni sindrom koronavirus-2). COVID-19 je skraćeni naziv za bolest koju izaziva ovaj virus – „**koronavirusna bolest 2019**“.

Ovo je novi virus o kojem znamo malo. Prema centru za kontrolu bolesti (CDC), SARS-CoV2 vodi poreklo od slepih miševa. Nakon početne epidemije i otkrića bolesti COVID-19 koje se zbilo u Vuhanu, provinciji Hubei, Kina, virus se brzo proširio širom sveta. COVID-19 se širi od osobe do osobe kroz kapljice kada inficirana osoba kašlje ili kija u blizini drugih osoba, slično prehladi.

3: Koji su faktori rizika za COVID-19?

Istraživači su još uvek u procesu utvrđivanja segmenta populacije koji je pod većim rizikom za ozbiljan uticaj na njihovo zdravlje ukoliko obole od COVID-19.

Od izbijanja epidemije COVID19, primećeno je nekoliko zajedničkih karakteristika:

- Osobe starije od 60 godina, posebno muškarci, imaju veću verovatnoću da će doživeti teške simptome i moguće fatalne ishode posle razvoja COVID-19.
- Oni sa prethodno postojećim zdravstvenim stanjima, akutnim ili hroničnim, verovatnije će razviti komplikacije od virusne infekcije.
- Zdravstveni radnici koji se brinu o pacijentima obolelim od ovog virusa zaražavaju se alarmantnom stopom.
- Ljudi sa prethodno ugroženim imunološkim sistemom imaju veću verovatnoću da obole od teških ili kritičnih oblika ove bolesti.

4: Šta znači "prethodno postojeća zdravstvena stanja" kada se uzmu u obzir faktori rizika za COVID-19?

Nekoliko pacijenata je postavilo pitanje šta podrazumeva pojam „prethodno postojeća zdravstvena stanja“ u odnosu na specifične faktore rizika koji su povezani sa COVID-19.

Prethodno postojeće zdravstveno stanje označava da pacijent ima neki oblik oslabljenog imunološkog sistema. Kao rezultat toga, pacijenti su podložniji infekciji COVID-19 jer je njihovo zdravlje već ugroženo. Razlozi zašto pacijenti mogu imati oslabljen imuni sistem uključuju starije i slabe osobe i one koji uzimaju kortikosteroide ili druge lekove koji suzbijaju imunološki sistem. Ostali pacijenti u riziku uključuju one sa autoimunim bolestima kao što su Crohnova bolest ili sistemski eritematozni lupus ili oni pacijenti koji dobijaju hemoterapiju protiv raka.

5: Koji su simptomi COVID-19?

Simptomi virusne infekcije uključuju povišenu temperaturu, suv kašalj, umor i nedostatak daha. Bilo je izveštaja o bolovima u mišićima, grlobolji, nelagodi u trbuhu i mučnini. Međutim, ovi simptomi se ispoljavaju ređe nego ostali.

Bilo je mnogo potvrđenih slučajeva kada pojedinac nije bio svestan da je zaražen.

Pacijenti s teškim slučajevima ovog koronavirusa mogu razviti:

- bronhitis
- upala pluća
- sepsa
- šok i multiorgansko zatajenje

6: Kako koronavirus utiče na srce?

Nekoliko pitanja koja pacijenti često postavljaju su: „*Ako imam bolest srca, da li sam podložniji zarazi ovom koronavirusu?*“ ili „*Da li COVID-19 utiče na pacijente sa srčanom bolešću drugačije od ljudi bez srčanih bolesti?*“.

Koronavirus može da utiče na srce na više načina. Poznato je da virusi napadaju srce i mogu da izazovu virusne kardiomiopatije u kojima komore srca oslabe do te mere da ne mogu da ispumpaju krv. Koronavirus se široko koristi u eksperimentalnoj medicini za proučavanje kardiomiopatije, tako da sigurno može oštetiti pumpnu funkciju srčanih komora.

Pored toga, pacijenti koji imaju poremećaj srčanih zalistaka koji se drže pod kontrolom i dobro se tolerišu u miru i bez napora, podložniji su srčanom popuštanju u slučaju da se zaraze koronavirusom. Zbog primarnog problema sa srčanim zaliskom, ako bi došlo i do oštećenja pumpne funkcije srca usled virusne infekcije, pacijenti bi slabije mogli da tolerišu osnovnu srčanu bolest i moglo bi da dođe do daljih komplikacija.

7: Da li je uobičajeno da se inficirani pacijenti sa srčanim bolestima hospitalizuju?

Iako, još uvek, nemamo puno razumevanje koje kategorije pacijenata bi trebalo hospitalizovati zbog ovog koronavirusa, neki izveštaji počinju da se pojavljuju.

Od pacijenata hospitalizovanih zbog koronavirusa, 40% ima osnovno kardiovaskularno oboljenje. Prisustvo osnovne bolesti srca, pluća ili drugih glavnih organa predisponira pacijente

za teže infekcije i simptome, kao i povećan rizik od smrti. Ta statistika ne znači da ljudi sa srčanim bolestima verovatnije obolevaju od koronavirusa. To samo znači da ova kategorija ljudi ima veću verovatnoću da će imati komplikaciju onda kad obole od COVID19.

8: Da li je sigurno imati operaciju srčanih zalistaka s obzirom na prisustvo i širenje koronavirusa?

Čini se logičnim da ako je vaš lekar uveren da su vaša bolnica i osoblje u toku o stanju koronavirusa u bolničkim uslovima, nema apsolutno nikakvog razloga za odlaganje planirane ili zakazane operacije.

Uopšteno, bolnice koje obavljaju kardiohirurgiju opremljene su najsavremenijom tehnologijom, najboljim lekarima i specijalizovanim hirurzima čiji je cilj da uspešno izvrše popravku vašeg srčanog zaliska ili izvrše njegovu zamenu.

Istovremeno, vrlo je važno napomenuti da pacijenti ne bi trebalo da se podvrgavaju operaciji ako imaju bilo kakve simptome povezane sa potencijalnom infekcijom od koronavirusa.

Ako imate zakazanu operaciju srčanih zalistaka ili neku drugu operaciju na srcu, i razbolite se od bolesti slične gripu, trebalo bi da odložite operaciju. U idealnom slučaju, trebalo bi da se potpuno oporavite od bilo koje bolesti pre operacije na srcu.

9: Da li sam pod većim rizikom da dobijem koronavirus (COVID-19) ako mi je već urađena operacija zamene srčanog zaliska?

Nekoliko pitanja pacijenata se odnosilo na rizik od zaraze nakon operacije zamene srčanih zalistaka [bilo tkivnom protezom, bilo mehaničkim zaliskom](#). Na primer, "*Da li se smatra da ljudi sa veštačkim aortnim zaliskom (biološka proteza od goveđeg perikarda) imaju veći rizik da se zaraze virusom?*". Ili, „*Ako sam 4. decembra 2019. imao operaciju zamene srčanog zaliska mehaničkom protezom, da li sam izložen većem riziku?*“

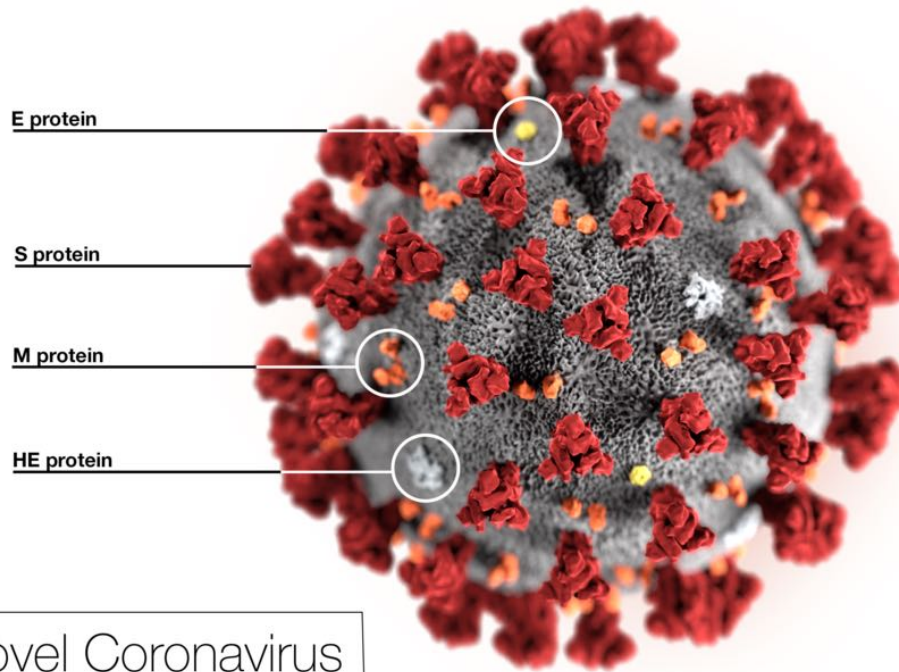
Odgovor je vrlo jasan. Osobe koje su prethodno imale operaciju srca ili zamenu zalistaka (hirurški ili TAVI), koji su inače zdravi, trebalo bi da imaju normalan imuni sistem. Dakle, oni ne bi trebalo biti više podložni komplikacijama od virusne infekcije u odnosu na ljude iz opšte populacije.

10: Kako coronavirus može izazvati smrt?

Što se tiče zašto i kako coronavirus može prouzrokovati smrt, poznato je da će imunološki sistem tela pokušati da zadrži i kontroliše neželjeni virus - na način da pokuša da ga spreči da se umnožava u organizmu čoveka. U ovom procesu, imunološki odgovor, takođe, može izazvati

upalni proces na nivou pluća. Alveole (vazdušne vreće gde dolazi do razmene kiseonika i ugljen dioksida u plućima) mogu se iritirati i napuniti tečnošću. U ovom trenutku virus uništava dragocene ćelije potrebne za oksigenaciju, a imunološki sistem je ugrožen u nastojanju da zaustavi napredovanje bolesti.

To može dovesti do ozbiljnog nedostatka kiseonika u krvotoku sa kojim se snabdevaju vitalni organi tela. Sledi niz događaja koji konačno stavljaju čitav organizam u veliku opasnost, što potencijalno može rezultirati neuspehom i otkazivanjem mnogih organa u telu.

2019 Novel Coronavirus

<https://www.heart-valve-surgery.com/coronavirus-covid-19.php>